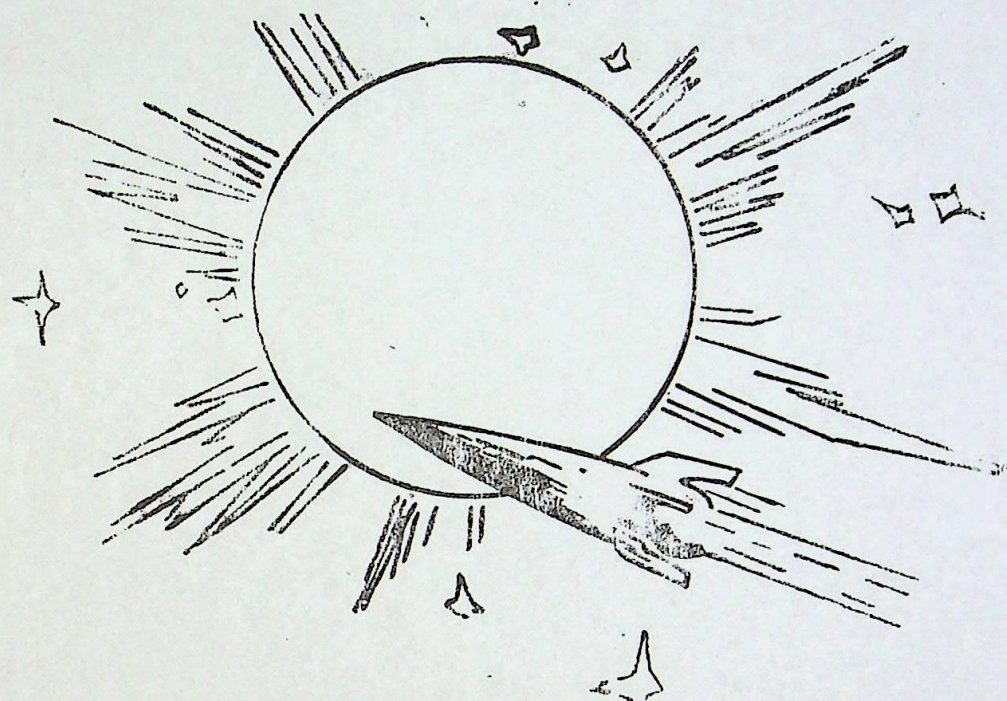

Голод на Сумщині у 1932-1933 роках.

39.

Стаття Гл. Гл. Волошко із Кролевиця
в газеті «Маяк комунізму» - «Долі людські».

**ПАПКА
ДЛЯ
ПАПЕРІВ**

25 вересня 1990 року
1 документ
2 аркхви

Газета
заснована
в лютому
1919 року

Маяк комунізму

ОРГАН КРОЛЕВЕЦЬКОГО РАЙОННОГО КОМІТЕТУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ
І РАЙОННОЇ РАДИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

№ 115 (7977) * ВІВТОРОК, 25 ВЕРЕСНЯ 1990 року * Ціна 3 коп.

Виходить
у вівторок,
четвер
і суботу

У К А З

Президії Верховної Ради
Української РСР

Про заходи
щодо поліпшення забезпечення
населення республіки
сільськогосподарськими
продуктами

Враховуючи, що деякі союзні республіки в односторонньому порядку підвищили закупівельні ціни на сільськогосподарську продукцію, що може призвести до значного зменшення поставок продовольчих товарів на внутрішньореспубліканський ринок і суттєво погіршити забезпечення населення продуктами харчування, Президія Верховної Ради Української РСР постановляє:

1. До переходу на умови ринкових відносин, вільного підприємництва та встановлення нових закупівельних цін колгоспам, радгоспам, іншим сільськогосподарським підприємствам, кооперативам, торговельним організаціям заборонити продаж за межі України продукції агропромислового комплексу понад установлені обсяги її вивозу або до особливого рішення.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 19 вересня 1990 року.

2. Встановити, що організації споживчої кооперації республіки здійснюють закупівлю худоби, м'яса і м'ясопродуктів в особистих підсобних господарствах, в орендарів, у колгоспах, радгоспах, інших підприємствах, організаціях за цінами домовленості та беззбитково реалізують її населенню.

3. В разі порушення пункту 1 цього Указу вся виручка від названої реалізації за межі республіки перераховується в республіканський бюджет та стягується штраф у такому ж розмірі.

4. Контроль за виконанням Указу покласти на Держагропром УРСР, Міністерство фінансів УРСР, Міністерство внутрішніх справ УРСР та їх територіальні органи.

5. Указ вступає в силу з моменту його опублікування.

Ніхто не зробить за нас

Звернення райкому Компартії України до всіх комуністів, робітників і службовців промислових підприємств і організацій, хліборобів колгоспів і радгоспів, всіх трудящих району.

Шановні товариші!

Становище на продовольчому ринку з забезпеченням населення товарами народного споживання, насамперед продуктами харчування, набрало вкрай гострого характеру. Але в районі є реальна можливість значно збільшити продовольчі ресурси. Вирощено добрий врожай картоплі, цукрових буряків, овочів. Проте їх збирання йде у надто складних умовах. Трудівники села з ранку до пізньої ночі в полі і докладають зусиль, щоб вчасно зібрати і зберегти вирощене. Та не все залежить від них. Складалася реальна загроза великих втрат вирощеного.

Незважаючи на те, що на овочевих плантаціях є в достатній кількості різноманітні культури, в овочевих магазинах цього немає, що призводить до зростання цін на колгоспному ринку, справедливого невдоволення людей.

Звичайно, становище, що склалося, викликане і перебоями в постачанні сільському господарству пального, запасних частин, інших матеріально-технічних ресурсів, непоодинокими фактами неорганізованості, безгосподарності тощо.

Проте головна причина — обмежена кількість робочих рук в напружений період збирання врожаю, скорочення допомоги селянам з боку колективів міських підприємств і організацій. А без цієї допомоги село поки що обійтися не може.

Ради трудових колективів багатьох промислових підприємств це добре розуміють і в нових економічних умовах знаходять форми взаємовигідного співробітництва з колгоспами і радгоспами. Однак більшість із них стоїть осторонь цієї справи.

Виконкомом районної Ради народних депутатів розроблені пропозиції по закріпленню підприємств, установ та організацій міста за колгоспами і радгоспами, передбачена натуральна оплата за роботу на збиранні врожаю.

Але час не жде. Саме зараз вирішується питання, бути району з м'ясом, молоком, картоплею, плодовоовочами та іншою продукцією, чи значна частина врожаю буде загублена.

Щоб не допустити цього, зберегти все вирощене, покращити продовольче забезпечення населення, члени районного комітету партії звертаються до всіх комуністів, виконкомів Рад народних депутатів, профспілкових і комсомольських організацій, господарських органів із закликом надати невідкладну допомогу селу трудовими ресурсами і транспортними засобами.

Збирання врожаю завжди було святою справою всього нашого народу. Відкладалося на пізніше все інше, забувалися образи і суперечки. Зусилля людських рук і розуму об'єднувалися навколо головного, щоб був на столі хліб і до хліба. Завжди у напружений час на допомогу селянам приходили їх надійні робітничі побратими. Така пора настала сьогодні, особливо в таких складних кліматичних умовах.

Адже як ніколи склався занадто великий обсяг сільськогосподарських робіт. І всі вони важливі, невідкладні, не терплять і години зволікань.

Звертаємося до серця і розуму робітників і колгоспників, інтелігенції — всіх, кому не байдуже, як будемо жити завтра, — допоможіть зібрати багатий урожай, вирощений в районі, завершити заготовку кормів. Зараз не до митингових пристрасей, полемік, дискусій, проголошення різних намірів і закликів. Сьогодні справу продовольчого забезпечення вирішує реальне діло. Організуємо масовий виїзд людей із підприємств, організацій, учбових закладів в село для надання допомоги. Це окупиться сторицею, принесе більшу користь, ніж сподівання, що це зробить за нас хтось інший. Звертаємось до пенсіонерів — зробіть посильний вклад в збирання врожаю.

Звертаємось до керівників та спеціалістів колгоспів і радгоспів, трудівників сіл — підвищити рівень організації сільськогосподарських робіт, створити умови для високопродуктивної праці колективам, які надають допомогу господарствам, проводять зустрічний продаж сільськогосподарської продукції на зароблений карбованець.

Звертаємось до партійних організацій, комуністів, до народних депутатів усіх Рад — час не жде, урожай у небезпеці, потрібне ваше слово і діло. Там, у полі, на плантаціях, вирішується нині найосновніше.

Дорогі кролевчани!

Ми висловлюємо надію, що ви з розумінням поставитесь до нашої позиції і підтримаєте її. Вона продиктована болем за становище справ із забезпеченням продовольством жителів району, магазинів, дитячих садків, шкіл, лікарень, закладів громадського харчування.

Будемо благородними і відповідальними в цій справі.

Звернення прийнято на пленумі райкому Компартії України, який відбувся 21 вересня 1990 року.

Члени районного комітету Компартії України.

• Все вирощене — зібрати і зберегти

Осінь. Роботи — море, не знаєш навіть, на що спершу навалитися. І за картоплею братися треба, і за буряками, і за піднімати треба, і льон вибирати. А ще ж кукурудза в полі, овочі пізніх строків достигання...

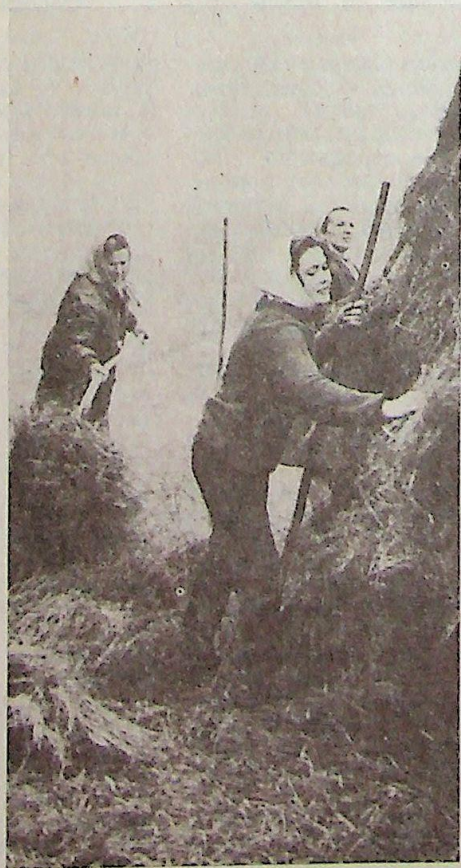
Важко? Так, важко селянинові. Ось тому й не варто нині телефонувати у будь-яке господарство: всі у полі, і ветерани, і молодь, і колгоспники, і спеціалісти...

Лише одну мить з трудового життя колгоспу ім. Горького зафотографував наш кореспондент. Поряд з іншими робо-

тами, іде в господарстві відправка льону на переробні підприємства. До речі, ця робота вже наближається до завершення. На допомогу льонарям прийшли колгоспні спеціалісти, працівники контори.

На фото: працівники колгоспної бухгалтерії М. В. Рижка та О. О. Суховій ставлять льон у копички для швидшого просушування; іде завантаження льону; сумлінно справляється з дорученим завданням, вивозить льono-сировину на завод водій господарства М. Г. Сагань.

Фото В. ГЕРМАНА.

Долі людські

ДО РЕДАКЦІЇ газети «Маяк комунізму». Я, жителька села Д. Кривецького району, Волинської області (як і домовилися, ініціали вигадано. Ред.), народилася 15 жовтня 1932 року. Моє дівоче прізвище — Сосненко (теж вигадано. Ред.). Хочу вам розповісти про моє життя, все, що знаю і пам'ятаю з дитинства.

Дев'ять чоловік налічувала наша сім'я. Батько був добрим господарем, любив землю і нас учив трудитися, привчав до праці змалечку.

Отож, цікавиться, як починався голод у нашому краї? Як згадувала мама, податками нас стали обкладати з 1931 року. Батько сплчував, і це ще більше декого дратувало, — сплатиш податок, відразу ж ще більшим обкладають. Скоро батько вже не міг виплачувати величезний оброк. У 1932-у році його й посадили за це в тюрму. Того ж року стали щодня приходити до нас «активісти». «Пишіся в колгосп!» — змушували матір. Мати вважала. Тоді у нас забрали всю худобу, яка лишилася. Мати стояла на своєму. Прийшли, забрали останній одяг і залишили нас у пустій хаті.

У березні 1932-го прийшли, забрали старшого брата. Було ще холодно, а його голого і босого погнали пішки до Кривеця. Там, не знаю де, сильно побили. Як повернувся він, бідний, як увійшов у хату та ліг, більше не піднявся — через два тижні брата не стало.

Активісти продовжували глумитися над сім'єю. Тепер у «центрі» уваги була наша мама. У селі мичили голод...

...Ми, звичайно ж, померли б, як сотні тисяч, як мільйони. Та вижили завдячуючи царю Миколі-ІІ. Він подарував нашому батьку в день його народження срібний піднос, позолочені графини та шість чарок і брошку з платини. Все це мамі вдалося заховати від активістів, продати на базарі і принести для нас два пуди (32 кілограми. Ред.) борошна, два пуди пшона та цукру. Ці продукти мама ділила на нас так, щоб ми не померли з голоду...

Тут же зазначу, що наш батько був охоронником у царя. Скільки років — не знаю, знаю, що служив добре, і цар був ним задоволений. У нас навіть була книга — «Біблія», подарована Миколою-ІІ батьку та фотографія, на якій вся царська сім'я і наш батьком разом. Не знаю, можливо, останній російський самодержець і безпідставно названий кримським, але наша сім'я вижила у голод завдячуючи його подарункам.

...У 1933-му році активісти вирішили нас вигнати з хати. Мати плаче, просить (ось це вже темнотом'яно, але живе у пам'яті...); «Пошадіть заради дітей!»

...А вони ще в тебе не подохли? — ті відповіляють. — Зізнавайся, чим їх

Пізними осінніми вечорами, коли засинало натомлене за день село, і лише запізними нічліжником стукав у прокопцелу під нудним вересневим дощем шибку вітами яблуні вітер, вона причиняла двері в прихожій, вкотре діставала з шухляди зошит та авторучку, схилялася над столом...

«Боже ж мій, боже, чому ти мені не тільки щастя, долі не дав, а й навіть грамоти як слід не дозволив вивчити? Буковка за буковкою, рядок за рядком лягають на папір життєві спогади... І як жила, і як вижила... Воно б моє, і не згадувалося, так запало у душу звернення, прочитане нещодавно у районній газеті: «Просимо поділитися усіх, хто є на цій землі, яким був на Україні голодомор тридцять третього...».

Що сказати, як написати? Не пам'ятає вона голодомору. Тільки десь там, у глибинах душі, першими спогадами раннього дитинства залишається холод, що, здається, пронизує до останньої клітини, та ще голод, та чийсь окрик, та плач матері...

...А радіо ще не завершило свою програму. Ледь-ледь чути долинає з репродуктора журлива пісня

годуєш? Подушити їх треба!

А один (його прізвище та ім'я відомо редакції) взяв мене за руку і, як кошеня, викинув серед вулиці. Було це пізньої осені, я по грязюці, по грязюці, та й повзу голодна у хату. А він мене знову — швидко! Потім вигнав усіх, з мамою, і двері замкнув.

Плаче мама разом з нами, розклала біля хати багаття, щоб хоч якось нас зігріти. А мимо їде чоловік не з місцевих: «Рятуй, — каже, — жінко, дітей. Маєш таке право! Вирви вікно, відімкни двері та топи піч для дітей». Мама так і зробила. Не встигла піч розігрітися, як прибігають шестеро активістів і... розібрали нашу хату, розтягли по колоді...

Нікому, нічого поганого не зробив наш батько, а що у царя служив, то у всякому разі нащо ж над сім'єю знущатися? У 1936-му повернувся він у село, влаштувався на роботу у Конотопі на цегельний завод, та після «перевиховання» судилося йому прожити лише рік...

Ховали його в заводі, бо нам було нічим платити. Навіть за гроб. Пам'ятаю — поїхала мама з старшим (після померлого) братом продовжати нашого татка в останню путь, а ми, менші, плакали на чужій печі, бо своєї хати вже не було...

Спасибі чужим добрим людям, що підібрали нас у лиху годину, пригріли, поділили останнім шматочком хліба.

Що було далі? Попідросали ми, найменші, у матері, та й, як ото у Тараса Шевченка, «розбіглися межі людські, мов мишенята...». Чужих дітей бавили, корів пасли, заробляли на шмат хліба.

Особливо важко переживалася холодна пора року. Сутужно було з дровами. Поїдуть братики у ліс з санчатами по хмиз-лісник тут, як тут — поб'є санчата в цур'я, ідуть вони з плачем додому, сидимо ми у нетопленій хаті...

Незабаром почалася війна. Старшого брата, 21-го року народження призвали до лав Червоної Армії, а нас ще, четверо залишилося з мамою. Прийш-

ли німці. Відразу ж забрали в старосту брата, який був з 25-го року народження. Ми думали, що будуть забирали в Німеччину, але ні. Сказали допомагати їм і поліції. Він не погоджувався, тоді на перший раз йому затисли пальці дверей.

ДВА КОЛЬОРИ ШОЇ, ДВА КОЛЬОРИ...

Прийшов додому з понівеченими руками: «Мамо, мене записали...» Мати в плач: «Що ж ти нароби, синку?!». А він подумав, подумав та й відповідає: «Не журись, мамо. Мені казали давати рушницю. Не буду я людей чпати, навіть ворогів наших. За те хоч зайця підстрелю».

У 1943-му у нашій краї знову підійшов фронт. Тепер у нашу хату ввірвалися вже поліцаї: «Збирайся, швидко!».

— Куди? — питаємо. — Що і кому ми зробили поганого?

— З нами поїдете, — вишкірився старший поліцаї. — І запам'ятайте! — прийдуть червоні — вас як посібників німецьких, розстріляють. А якщо будете стояти на своєму — ми самі розстріляємо...

...Повік не забути нам отої дороги на Захід. Ідемо пішки, місімо батюку, яка стягає по коліна. Холодні, холодні. Ідемо колонами у супроводі наглядачів з своїх же посіпак — спробуй-но зробити крок в сторону — недовго й кулю одержати.

У Карпатах над нами змилювалися дола: вдалося всією сім'єю відірватися від біженців, захищені у лісі. Поталанило нам, ще й як — прихистив у себе один селянин з Західної України. Добра людина, яких не багато на світі.

— Залишайтеся, — сказав, — у моїй хаті. Дам вам корову та й господарюйте. А я собі нову збудував, у новій з своєю сі-

про кольори: «червоний — то любов, а чорний — то журба...»

«Ой, кольорочки мої, кольорочки... Чом же червоного було — як сонця в похмурий день, а чорного?..»

Два тижні, з вечора до світання, писала жінка цього листа. Два тижні ярила душевні рани, два тижні длубалася у власній долі, виштії найбільше чорними кольорами. Щоразу співали над селом треті півні, відкладали вона ручку, ішла підпалювати в печі і... ставали чорними, розміталися асен-полум'ям оті букви до букви, рядок до рядочка... Два кольори мої, два кольори...

З певних причин ми вирішили не називати прізвища, ім'я та по-батькові цієї літньої жінки, в очі якої живуть разом надія, недовіра і розчарування, а на руках не сходять мозолі від сільської роботи. Не даємо точних прізвищ та імен і тих людей, які згадуватимуться у цій розповіді. Що ж стосується спогадів — вони достовірні, не «приглажені» і не «підфарбовані». Як було — так і було. Читайте — слухайте. Вірте — не вірте. Думайте...

м'єю житиму. Землі і сонця на всіх вистачить...

Та не всі вважали так, як цей щирий газдар. Відразу ж пронохали про нашу сім'ю бандерівці. Стали заходити серед ночі, вимагати, щоб ішов з ними старший брат, інакше, мовляв, розмова коротка... Брат ховався від них,

Батьківщину, до якої летило хотілося. Врешті приїхали. Машини, людей — скільки живу, такого не бачила. Пішли солдати, повертаються згодом і кажуть: «Не поталанило нам, мамашо! Хотіли ми в американську зону чкурнути, але вже кордон цаведено...».

Отакої!.. Знову стали ми пішувати. Змилювалися доля — спіймали нічийного віслюка, покладали на нього свої пожитки, та й прямують тепер вже на Схід. Притомився віслюк, відпустили його, а самим хоч і втомалося — іти треба. Два місяці ішли, інколи — на машинах «підкачувалися», та й дісталися таки пункту для біженців з Радянського Союзу.

Сіли нарешті після довгих поневірянь у поїзд і приїхали у Бахмач. Тут пересіли на товарняк, що ішов у рідні краї, та неподалік Бахмача атакували поїзд бандити, забрали, що в кого було. Голі й босі дісталися ми восени 1945-го року рідного Кривеця. Нас троє, мама четверта. Один брат залишився на чужині, один загубився у цьому страшному вірі. А про найстаршого, що пішов на війну у 1941-му, теж нічого не знаємо...

Син сестри нашої мами запері корову, приїхав і забрав нас у село...

...Осінь, жито ніде, їсти нічого... Сестра і брат поїхали працювати у Конотоп на торфорозробки, а я залишилася з мамою. У тринадцять літ вже працювала у місцевому лісництві. Працювала за те, щоб дозволити десь на вирубці посадити картоплю. Робота часто була непосильна для дитячих літ, але що поробиш? Школа так і залишилася мрією, бо ні за що було навіть купити книжку...

У 1953-му вийшла заміж за такого ж бідного, злиденного, як сама.

Стали, як то кажуть, трохи зводитися на ноги. Та добро без лиха не приходило. Паралізувало сестра, всім років доглядали за нею, як за малим дитям. Підросали й свої діти, теж вимагали і ласки, і нагляд, і материнських любові та турботи. У 1958 році у нашу сім'ю прийшла радісна звістка: мене нагородили медаллю «За доблесний труд». Та разом з медаллю прийшла

інвалідність — надірвала я, себе на роботі... З того часу працювала у будинку для престарілих, доглядала за немічними та одиночними людьми.

...Інколи і не хочу задумуюсь: нащо мені горе за горем? У сорок три роки залишилась вдовою. Згодом невеличкова хвороба обсіла другу дорогу після мами і чоловіка людину — свекруху. Чотири роки возила я її по всіх лікарнях — безрезультатно... Додам, що на білому світі ще з 1967-го року нема і моєї мами...

Залишилася я жити із старшим сином. Молодший виїхав у Крим. Одружився мій старший у 1983-му, взяв собі молодшу дружину з дітьми. І хоч скажу відверто — не радили цього робити люди, різного говорили про невістку й мені — заперечувати я не стала.

Минуло два тижні після весілля. Приходжу я додому — а моє ліжко вже стоїть у сараї. Заходжу у хату, питаю у молодого господаря — чому воно там, а вона у відповідь: «Іди жити до дяді Стьопи» (Ім'я вигадано. Ред.).

Не знайшлося у мене й слова. Серце заніміло, виїхала у сарай, сіла на ліжко й плачу. «Діти мої, діти, — думаю, — нащо ж так жорстоко? Хай вже у голод викидали мене за руку з хати різні нелюди, а що ж це ви вчинили?» Як і тоді, у тридцять третьому — осінь на вулиці, жито ніде...

Прийшов дядя Стьоба, а я плачу. «Назвав же тебе раніше, — приходить жити до мене. Не за дружину, за добру душу...»

Ось так і живу у чужій хаті. Не за господаря, не за дружину, — за добру душу. Справа в тому, що у дяді Стьопи є справжня дружина — живе вона у Горлівці. Там він працював до виходу на пенсію, яку одержав у 50 років за шкідливість шахтарської праці. Повернувся ж він у своїй краї, бо треба було доглянути за немічною матір'ю, а дружина на перезд у село не погодилася.

...Забрала я з сараю, куди мене виставили, лише свою постіль, та й пішла до дяді Стьопи. Розділяю навіпіл те, що принесло новий день. А він не несе нічого втішного. Поховали його матір, доглядали за нею, як могли. Могла б, звичайно, Стьопина дружина, якщо вже не хоче тут жити, хоча б на похорон свекрухи приїхати, — не приїждить. А я ось живу і чекаю щодня — ступить на поріг законна господарка... Я не скажу і слова проти. Зберусь і піду. ...чи? А і справді, людоньки добрі, куди ж мені йти? Куди?..

Не хочу я, не хочу так жити! Люди добрі, де б його знайти хоча б невеличку хатку з одним віконечком, щоб хоч на старість не ранили серця, замість якого давно вже якесь криваве місиво...

Що ж мені робити, коли не скласяся доля у рідному краї, коли вишита вона лише одним — ЧОРНИМ кольором?..

Л. НОВИЦЬКА,
кор. УКРІНФОРМ.
Одеська область.

У колективах кооператорів

Що під силу господарям?

Відтоді, як одинадцять тваринників колгоспу «Правда» Балтського району об'єдналися на чолі з колишнім головним зоотехніком господарства А. Ф. Богоносом у кооператив «Мрія» і одержали у своє розпорядження збиткову молочну ферму, ставлення до справи докорінно змінилося. Ставши господарями виробництва, вони думали про те, щоб вигідно для себе і держави,

Менше двох років минуло з дня створення кооперативу. А зміни відчутні. Тут майже повністю оновили діїне стадо, поліпшили місцеве поголів'я голштинської породи. Ширше стали застосовувати передові прийоми праці. Кожного і всіх разом у колективі спонукає інтерес: чим вище надої — тим вищий заробіток. Ні-

ні тут одержують в середньому близько чотирьох тисяч кілограмів молока від корови за рік. Це значно більше, ніж у багатьох господарствах Одеської області. Але кооператори вважають цей результат початком. На фермі тепер більш як 250 дійних корів, підросли і молодняк. А хазяїнський відбір своїх «рекордисток» обіцяє в

найближчі два-три роки прибавку в надоїх ще не менш як дві тисячі кілограмів від корови.

Зрозуміло, щоб виростити тварин і довести їх до максимальної продуктивності, потрібні знання і невтомна праця. Тим-то без спонукання вивчають кооператори зоотехнічну науку.

— Але ж люди по суті

лишилися ті самі, — говорить голова кооперативу А. Ф. Богонос. — Ось тільки ставлення до обов'язків змінилось. У колективі залишились тільки ті, хто довів своє бажання сумлінно працювати в умовах суворой дисципліни. І матеріальні стимули відіграють у цьому не останню роль. За кожні сто літрів молока доярка одержує

три карбованці. І якщо раптом хтось і не вийде на роботу, пропустить доїння — це відразу ж позначиться на заробітку. Але такі випадки — винятки. Адже у наших працівників по два вихідні дні. Є час для вирішення домашніх справ.

Звичайно, не одним заробітком живуть кооператори.

Л. НОВИЦЬКА,
кор. УКРІНФОРМ.
Одеська область.

Вівторок, 25 вересня

УТ. 9.00 — Новини. 9.20 — Ретрокінозал. 10.05 — Кінокомедія «Антон Іванович сердиться». 11.20 — Доброго вам здоров'я. На Слов'янському курорті. 11.50 — Все про кіно. 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. Веселка. 16.40 — Співає «Прикарпаття». 17.10 — Господарем на землі. 17.40 — Кінополюс. «Дорога людей». 18.30 — Надвечір'я. Передача для людей старшого віку. 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — Музичний глобус. Виступає група «Ласковий май». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Ленін і сучасність. «Круглий стіл». Передача 2. 21.30 — Фільм «Гомункулус». 23.05 — Вечірній вісник.

ЦТ. 5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Лебедина пісня. Телевізійна. 9.05 — Це було... було... 9.25 — Камера дивиться у світ. Радянські німці: історія і сучасність. Частина 2. 10.20 — Дитяча година (з уроком німецької мови). 11.20 — Колаж. 11.30 — Час. ТСН. 14.30 — ТСН. 14.45 — Концерт музичного фольклору Молдови. 15.20 — «Таллінський зоопарк». Док. телефільм. 15.50 — Здрастуй, музико! 16.30 — Мультифільм. 16.40 — Науковий вісник. 17.30 — Час. ТСН. 18.00 — Хвилини поезії. 18.05 — Зустріч з редакцією журналу «Вопросы истории». 18.50 — Телефільм «Рабиня Ізаура». 12 серія. 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Слово. Літературно-художня програма. 22.40 — «Я вам за співаю». Про творчість автора і виконавця пісень О. Колосова. 23.30 — Телефільм «Війна». 2 серія. 0.40 — Спортивна програма. 1.10 — Навколо сміху. Вечір гумору в Концертній студії Останкіно.

Середа, 26 вересня

УТ. 9.00 — Новини. 9.20 — Фільм «Порожня квартира». 10.35 — Шкільний екран. 11 кл. Основи інформатики та обчислювальної техніки. 11.05 — Ш. Гуно. «Вальпургієва ніч». Балетна вистава. 11.25 — Село і люди. Жнива-90. Підсумки, проблеми, конфлікти. 12.10 — Грає заслужена артистка УРСР Людмила Марцевич (фортепіано). 16.00 — Новини. 16.10 — Чиста криниця. Виступ дитячих фольклорних колективів. 16.45 — Док. фільм «Перед іконою». 17.15 — Народовладдя. Місцеві Ради Донеччини. 17.45 — Фільм-концерт «Спогад». 18.00 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — Позиція. Відеоповтор програми ЦТ від 15 вересня. 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — Усім миром. 20.30 — Світ поезії. Галина Гордасевич. 20.45 — На добра-

НА ГОЛУБОМУ ЕКРАНІ

ПРОГРАМА ПЕРЕДАЧ
НА 25 — 30 ВЕРЕСНЯ 1990 РОКУ

ніч, діти! 21.05 — Говоримо українською. 21.25 — Телеклуб «Діалог». Зустріч із заступником Голови Ради Національностей Верховної Ради СРСР Б. Олійником та з доктором Б. Гаврилишином (Швейцарія). 22.25 — Вечірній вісник.

ЦТ. 5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Мультифільм. 7.45 — Здрастуй, музико! 8.25 — Слово. Літературно-художня програма. 10.25 — Клуб мандрівників. 11.30 — Час. ТСН. 14.30 — ТСН. 14.45 — Музична скарбниця. Фортепіанні твори Р. Шумана. 15.25 — Науково-популярний фільм «Сонячний бранель». 15.45 — Концерт Державного ансамблю пісні і танцю Калмицької АРСР «Тюльпан». 16.30 — Дитяча година (з уроком англійської мови). 17.30 — Час. ТСН. 18.00 — Людина і закон. 18.35 — Телефільм «Рабиня Ізаура». 13 серія. 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Фільм-балет «Поліунок феї». На музику І. Стравинського. 21.25 — Дайджест програми «Пресклуб». У перерві — 22.25 — Колаж. 23.30 — ТСН. 23.55 — Телефільм «Війна». 3 серія. 1.10 — На концерті Алли Боянкової.

Четвер, 27 вересня

УТ. 9.00 — Новини. 9.20 — Фільм «Анна Кареніна». 1 серія. 19.35 — Шкільний екран. 11 кл. Фізика. 11.05 — Фільм «Анна Кареніна». 2 серія. 12.10 — Говоримо українською. 16.00 — Новини. 16.10 — Для дітей. Веселка. 16.45 — Над Іквою терен цвіте... 17.40 — Кінопрограма «Екологія — турбота спільна». Док. фільми: «Каракумський канал», «Момент істини». 18.30 — Портрет на фоні прем'єри. Заслужений діяч мистецтв УРСР Є. Митницький. 19.00 — Час рішень — час дій. У херсонських рибалок. 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — Молодіжна студія «Гарт». Відеофільм «Діагноз». 20.45 — На добраніч, діти! 21.05 — Преса Рад. 21.50 — Фільм «Ангел-хранитель» (Югославія). 23.10 — Новини.

ЦТ. 5.30 — 120 хвилин. 7.35 — Мультифільм. 7.55 — «Поліунок феї». Фільм-балет на музику І. Стравинського. 8.40 — Людина і закон. 9.35 — Концерт ансамблю пісні і танцю Бурятської АРСР «Байкал». 10.20

— Дитяча година (з уроком англійської мови). 11.20 — Колаж. 11.30 — Час. ТСН. 14.30 — ТСН. 14.45 — Концерт Державного камерного оркестру Грузинської РСР під керівництвом Л. Ісакадзе. 15.20 — Фільм — дітям. «Шок і Шер». 16.25 — Мультифільм. 16.35 — Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». Док. телефільм «Ті, хто співають в хорі». 17.30 — Час. ТСН. 18.00 — До шістнадцяти і старші. 18.45 — Хвилини поезії. 18.50 — Телефільм «Рабиня Ізаура». 14 серія. 20.40 — За зведеннями МВС. 20.50 — Браво, Паваротті. 21.50 — Кінопанорама. 23.20 — ТСН. 23.45 — Телефільм «Війна». 4 серія. 1.00 — Розповіді про художників. Едгар Дега. 1.30 — Пісня-90.

П'ятниця, 28 вересня

УТ. 9.00 — Новини. 9.20 — Фільм «Золотий ланцюг». 10.45 — Грай, бандуро. 11.15 — Телефільм «Дедушка: сторінки провінційної педагогіки». 11.40 — Шкільний екран. 8 кл. Історія. 16.00 — Новини. 16.10 — На допомогу школі. Музика. 16.40 — В. Сокальський. Симфонія соль мінор. 17.20 — Телефільм «Паромники». 17.30 — Джазові ритми. 18.00 — На київській хвилі. Інформаційний випуск. 18.30 — Актуальна камера. 19.00 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Київ) — «Памір». У перерві — «МВС повідомляє». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Фільм «Дикун». 22.25 — Вечірній вісник. 22.55 — Естрадний концерт.

ЦТ. 5.30 — 120 хвилин. 7.30 — Мультифільм. 7.40 — Творчість народів світу. 8.10 — До шістнадцяти і старші. 8.55 — Кінопанорама. 10.25 — Браво, Паваротті. 11.30 — ТСН. 14.30 — ТСН. 14.45 — Якщо вам після... 15.30 — Телебачення — дітям. Про підсумки I Всесоюзного фестивалю телепрограм для дітей. 16.30 — «Маньчжурія». Теленарис. 17.25 — Фотоконкурс «Земля — наш спільний дім». 17.30 — «Хто є хто». Із циклу «Політичні діалоги». 18.45 — Телефільм «Рабиня Ізаура». 15 серія. 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Колаж. 20.45 — В уряді СРСР. 20.55 — Це було... було... 21.20 — Із «золотого фонду» ЦТ. І. Андроніков. Спогади про Великий зал. 22.50 — «Хай живуть люди!». Додаток до програми «Погляд». 23.50 — ТСН. 0.05 — «Удвох». Виступ артистів зарубіжної естради. 0.25 — Телефільм «Війна». 5 серія. 1.40 — Пісні на вірші поета С. Осіашвілі. 3.10 — Грає Державний квартет ім. Д. Шостаковича.

Субота, 29 вересня

УТ. 9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — Народні таланти. Хорова чоловіча капела. м. Срібне Чернігівської області. 10.15 — Р. Ібрагімбеков. «Родина не коло». Вистава. 12.15 — Доброго вам здоров'я. Відкриття професора Гудзенка. 12.55 — Гітари звуку чарівні. 13.25 — Новини. 13.40 — Мультифільм. 13.50 — Фільм «Все перемагає любов».

15.00 — Суботні зустрічі. Фольклор і сучасний світ. 16.30 — Двері у Європу. Бесіда на міжнародні теми. 17.00 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Сокіл» — «Динамо» (Рига). 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — Ліричний концерт. 20.15 — Телефільм «Найцінніше». «Глас». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Фільм «Людина з бульвару Капуцинів». 22.40 — Вечірній вісник. 23.20 — Мультифільм для дорослих.

ЦТ. 5.30 — 120 хвилин. 7.30 — Мама, тато і я. 8.00 — Мультифільми. 8.30 — Комерційний вісник. 9.00 — Очевидне — неймовірне. 10.00 — До Дня машинобудівника. Науково-популярний фільм «Прогресивні технологічні процеси у машинобудуванні». 10.10 — «Охоронна грамота». «Ця темновинцева шаль». 10.40 — «Бурда моден» пропонує... 11.10 — Зустріч у Концертній студії Останкіно з доктором філософських наук Д. Волкогоновим. 12.50 — Дві новели із серії «Сім маленьких розповідей про перше кохання». Телефільм «Весілля». Мультифільм. 14.00 — Перехід на зимовий час. 14.10 — Політичні діалоги. 14.40 — Пісня-90. 16.00 — Вечір телебачення Великобританії. 20.00 — Час. ТСН. 20.40 — Вечір телебачення Великобританії. 21.40 — В. А. Моцарт. Концерт для скрипки з оркестром № 2 ре мажор. 22.05 — ТСН. 22.20 — До і після опівночі. 0.05 — Телефільм «Війна». 6 серія. 1.15 — «Сходники до Парнасу». Міжнародний телефестиваль.

Неділя, 30 вересня

УТ. 9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма. 10.50 — Док. фільм «Вересень тридцять дев'ятого». 11.20 — Леся Українка. «Лісова пісня». Вистава. 12.45 — Фільм-концерт «Я з тобою не прощаюсь». 13.15 — Новини. 13.30 — Для дітей. Канал «Д». 15.00 — Ви нам писали. 16.00 — Служба солдатська. 17.00 — В країні Мультиландії. 18.15 — Село і люди. Обговорюється проект Закону про пріоритетний розвиток села. 18.45 — Живе слово. Письменицький роздуми Дмитра Білоуса. 19.30 — Актуальна камера. 20.00 — Телеспорт-арена. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — Фільм-вистава «Сто тисяч». 23.15 — Вечірній вісник. 23.45 — Чемпіонат СРСР з настільного тенісу. Фінал.

ЦТ. 8.00 — Спорт для всіх. 8.15 — Ритмічна гімнастика. 8.45 — Тираж «Спортлото». 9.00 — «Зранку раненько». Передача для дітей. 10.00 — На службі Вітчизни. 11.00 — Ранкова розважальна програма. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Здоров'я. 13.15 — Педагогіка для всіх. 14.15 — Бейсбол, жирафи, російське кантрі та багато іншого. 15.15 — Ігумен. Про ігумена Псково-Печерського монастиря Олімпія. 15.40 — У світі казок і пригод. Фільм «Подорож Гулівера» (США). 16.40 — Сільська година. Панорама. 17.55 — Футбол. Чемпіонат СРСР «Динамо» (Москва) — «Спартак». 19.50 — Телефільм «Філіпп Траум». 1 серія. 21.00 — Час. 21.40 — Телефільм «Філіпп Траум». 2 серія. 22.45 — Про просте і нічне. 23.00 — 100 романсів П. Чайковського. 23.20 — Футбольний огляд. 23.50 — Фільм-вистава «Дванадцять ніч». 2.25 — Пісні О. Барікіна у виконанні автора.

● ..Куди цілиться 301-ий?..
реагування читачів

За вандалізм — прощення нет!

Я обращаюсь к
молодым согражданам
С вопросом, что не
даст покоя мне:
Как не понять вам,
всем и каждому,
Что танк — реликвия
и память о войне?
За жизнь сражались
отцы ваши и деды.
И спас Отчизну
патриот-солдат.
Своею кровью он
завоевал Победу,
Что стала

знаменательней всех
дат.
Так для кого же кровь
лилась рекою
И погібав весь
молодости цвет?..
А вы ответили
неблагодарностью
такою.
Опомнитесь:
за вандалізм —
прощення нет!
А. ПРУЖАНСКИЙ.

За вісім місяців — 27 пожеж

Засвоєння дорослими і дітьми правил протипожежної безпеки — це запорука зменшення пожеж у житловому секторі населених пунктів, захисту від нещасних випадків людей.

Як відомо, здебільшого винуватцями пожеж є люди, які ігнорують найелементарнішими правилами пожежної безпеки при користуванні електронагрівальними приладами тощо. Нерідко причинами пожеж є дитячі пустощі, неправильна експлуатація печей та інше.

За вісім місяців нинішнього року зареєстровано вже 27 пожеж, які нанесли немалих збитків жителям району. Так, 30 серпня у селі Добротове у господарстві В. М. Булаха згоріла покрівля хліва. А причиною тому став недогляд дорослих за малолітнім сином, який грався сірниками. Це й стало причиною пожежі.

Наступного дня пожежа виникла в Обтовому в О. Е. Яценко, яка покинула без нагляду розпалену плиту у літній кухні. В результаті — згорів дах кухні.

Подібне сталося і в господарстві В. Г. Немировича — жителя Добротого, у якого виникла пожежа в літній кухні через перегрів плити. В результаті згорів дах кухні. А в Дубовичах дружина О. М. Кирика сама підпала домашні речі.

Зовсім з іншої причини сталася пожежа у Мутині в господарстві М. П. Земи. Через замикання електропроводу було пошкоджено дахове приміщення житлового будинку.

Ці приклади свідчать про те, що ми надто необережні з вогнем.

Н. РЕВА,
старший інструктор
професійної пожежної
частини № 12.

КРОЛЕВЕЦЬКИЙ ЗАВОД ПРОДОВОДІВ

для забезпечення безперебійної роботи цеху безалкогольних напоїв а також з метою задоволення попиту покупців запрошує жителів міста і району взяти активну участь у здачі порожнього склопосуду в торгові точки і приймальні пункти району. Розрахунок зі здавачами — за готівку. Посуд приймається в необмеженій кількості.

Адміністрація заводу.

КРОЛЕВЕЦЬКЕ РАЙОННЕ БЮРО ПО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ НАСЕЛЕННЯ

запрошує на постійну роботу в комбінат громадського харчування кухарів, мийників посуду.

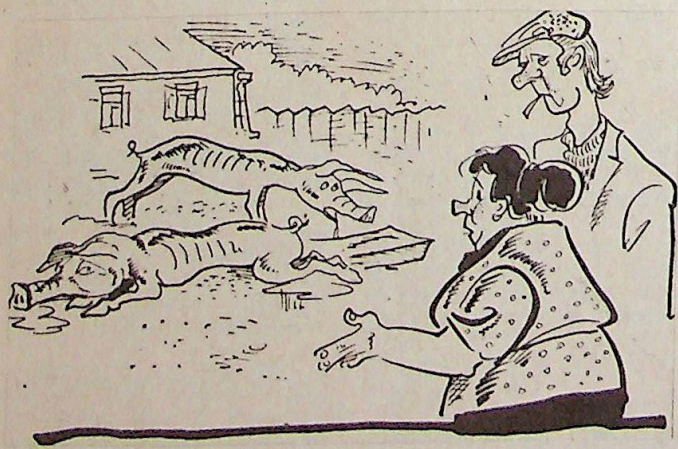
За довідками звертатися в районне бюро по працевлаштуванню населення (вул. Радянська, 19, телефон 9-54-00) або у відділ кадрів комбінату громадського харчування (вул. Крупської, 2, телефон 9-51-56).

КРОЛЕВЕЦЬКЕ РАЙОННЕ БЮРО ПО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ НАСЕЛЕННЯ

запрошує на сезонну роботу в Кролевецьку дільницю підприємства «Сумитеплокомуненерго» робітників — машиністів опалювальних котлів.

За довідками звертатися в районне бюро по працевлаштуванню (вул. Радянська, 19, тел. 9-54-00) або на дільницю тепломереж (вул. Спортивна, 17).

Олівцем художника

— Тітка Явдоха перестала хлібом годувати — так вони голодовку оголосили...
Мал. художника М. ЛИТВИНА (УКРІНФОРМ).

«МАЯК КОМУНІЗМА» — орган
Кролевецького районного комітета
Комуністическої партії України
і районного Совету народних депутатів
Сумської області (на українському мові)

НАША АДРЕСА
І ТЕЛЕФОНИ
245060
м. Кролевець,
вул. Комуністична, 4

редактора — 9-81-07; заст.
редактора і відділу партій-
ного життя — 9-80-74;
відп. секретаря — 9-83-44;
відділів: сільського госпо-
дарства — 9-83-85; дитяч.
— 9-70-85; радіо — 9-83-88.

Редактор
М. НАЗАРЕНКО.

Офсет. Умов. друк. арк. 1.
Тир. 12300. Індек. 81527.
Замовлення 5519.

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

В даній справі пронумеровано 2

(два)

« 13 » липня 2001

Посада

Підпис

головний спеціаліст
М. Кузьменко